

supplicabat bte vrgini vt eum iuuaret. Que ipetrauit vt heremita ad eū corri/gendū mitteret. Qd cū facere veller nec ei loq̄ posset. h̄ ingerēs se vberatus fuis/ser. reuersus ad cellā iterū rapit ad iudi/ciū. z sicut p̄sus accusat. Sed brā vrgine eū a diuāte z mortuo impatore: alī suc/cedens in imperiū illū diuitem z poten/tem capere voluit. h̄ ille fugiens z om̄ia bona sua pdens ad p̄cedētia officia re/diens z ad pietatis opa. postmodū vi/tam in bono finiuit z conclusit.

De gula.

Gula detestanda est. Primo qz multū est cōtra deū: q̄uis b̄ia pctā sint p̄tra deū. tñ gula p̄ncipaliter. qz vilissimā crea/turā deficiat. s. ventrē suuz. Juxta illud apli ad phil. iij. Quoz de' v̄ter ē. vbi dicit Aug'. Hoc ab hoīe colit qd p̄ ce/teris diligit. Vñ Hugo in suo claustra li Solēt d̄ys tēpla p̄strui. altaria erigi. ministri ad seruitiū ordinari. imolari p̄ e/les. thura cōcremari. Si q̄dem tēplum gula est coq̄na. altare mēsa. ministri cocī imolate pensēs cocte carnes. fumus in/censozū oder sapoz. Et talis ydolatria est deterior q̄s ydolatria paganoz. quia illi auro z argento z marmoreis lapidibz diuinos honores imp̄edere solebāt. sed gulosus v̄trem p̄ deo honorat. q̄ est q̄/ si laterna. Et p̄pterea videt hoc viciūz detestabilius cūctis alijs vicijs z pctis. qz hoc viciū deū blasphemāt. Vñ Au/g'. de v̄bis d̄m. Si immoderatōe vo/racitatis debitū moduz nature excedis q̄nticūqz laudes lingua carnis r̄sonet tñ vita blasphemāt. Sc̄do detestanda est gula. qz multū placet diabolo. ex eo qz in hoīe guloso est req̄es diaboli. Vñ Barth. xij. Luz immūndus spūs exierit ab hoīe. ābulat p̄ loca arida q̄rens req̄/em z nō inueniet. Et nota qz loca arida sunt hoīes tēperate viuētes. in q̄bz dia-

bolus nō inueniet req̄es. Vñ etiā in sig/nū hui' legio demonū dixit d̄no. vt ha/bet Barth. viij. Si eijatis nos hinc mitte nos in gregē porcor. qd d̄ns p̄mī/sit. Vñ de glo. Nisi q̄s moze porci vixē rit: diabolus in eo potestatē nō accipiet. Ex quo p̄tz qz diabolus habet potesta/tem sup gulosos. Itē placet diabolo: qz illo vicio tēptauit hoīem in statu innocē/tie z in paradyso. Itē p̄tz in xp̄o. q̄ cum/iciunasset. xl. diebz z noctibz: tunc tēpta/tor dixit ei. Si filius dei es dic vt lapī/ des isti panes fiāt. Et rō q̄re lib̄ter tēp/tat hoīes etiā honos cū isto vicio. qz p̄t eos deijcē. z facit trahere ad alia pctā/sez ad accidiā z luxuriā. Vñ Greg'. in pastoral. dicit. Dū vent nō astringit s̄t cūcte p̄tutes obruunt. Itē placet diabo/lo. qz iste q̄ hoc vicio a diabolo tenet val/de firmū tenet. qz q̄ assueti s̄t gulose vi/ uere vix z difficulter p̄nt huic vicio renū/ciare. vñ Jsid. in li. soliloq̄. Difficile est pcti p̄suetudinē vincē. prau' vsus vix/ abolet. Hoc p̄z maxie in ill' q̄ a puencia crapulose z delicate nutriti sunt. q̄ post/ modū vix vel raro abstīnētes s̄nt. nisi su/pabundās gratia dei operaret in illis. Et est rō. qz s̄m Aresto. vij. Eth. Cō/ suetudo est altera natura. Et idē. Diffi/cile est resistē cōsuetudinē q̄ assilatur na/ture. **T**ertio detestāda est gula qz nocet homini in corpe z in aīa. Pri/mo in corpe. qz infirmitates corpis ge/nerat. Eccl. xxxvij. In multis elctis erit infirmitas. Seneca in epla. Multos morbos multa fercula fecere. qz multū p̄pter crapulā efficiunt cōtracti. leprosi hydropici. paralitici. z sic de alijs. Et hec ē magna fatuitas qz hō p̄pter delec/tatōem vnius hore om̄i tpe vult esse in/ firm'. Itē vitā hoīs abbreviat. Eccl. xxxvij. Propter crapulā multū obierūt qz s̄m doctores gula plures interficit q̄ ensis. Sic ecōuerso abstīnētia causat sa/nitatem. et prolongat hominis vitam. Vnde Eccl. xxxvij. Qui autē abstī-

De peccato

nens est adijciat vitā. **Uñ Hiero.** in q̄/
dam ep̄la. Mater sanitatis abstinētia
mater egritudinis voluptas. **Uñ etiā**
Aresto. de regimie p̄ncipum. Abstine-
re a comestionibz nimis et supfluitate ē
summa medicina. **Item** abstinētia pro
longat vitam. hoc parz in p̄ncipio mun-
di qñ hoies ita diu vixerūt. sicut adam
q̄ vixit. dcccxxx. annis. **Item** noe q̄ vi-
xit. dccccl. annis. **Ite** mathusalē q̄ vixit
dcccclxxx. ānis. q̄ fuit antiq̄or int̄ om̄es
in veteri testamēto. **Ite** hoc parz in san-
ctis noui testamēti. sicut in iohē euāgeli-
sta. qui vixit a t̄p̄e passionis xp̄i. lxxvij.
annis. et totū t̄p̄us vite sue fuerūt. xcix.
anni quos vixit. **Item** Hieronym⁹ vi-
xit. xcviij. annis. **Item** b̄tus paulus he-
remita vixit. xcij. annis. **Item** b̄tus an-
thonius vixit in heremo. cy. annis. **Ite**
hoc parz carthustēsibus et alijs religiof
q̄ diu viuūt. qz abstinētes sunt. ergo be-
ne d̄: **Ecc̄i.** xxxvij. Qui abstinentes ē ad-
ijciat vitam. **Item** gula nocet hoī in t̄p̄-
poralibz. hoc parz in illis gulosis et ebrio-
sis hoībus. qz quicq̄d p̄ totam hebdo-
madam lucrant vnde se et vxorem et pue-
ros nutrire deberent: in taberna consu-
mūt. **Uñ Ecc̄i.** xix. Operari⁹ ebriosus
nō locupletat̄. **Ite** nocet hoī in aīa. qz po-
tētias aīe ḡuat. **Primo** ḡuat mēoria: vt
gulof obliuiscat̄ sui creatoris. vñ **Osee**
xiiij. Saturati sunt et eleuauerūt cor suū et
oblitū sunt mei. **Item** intellectus offusca-
tur p̄ gulam. et p̄ immoderātiā cibi et po-
tus. q̄ intellectus datus est hoī ad deū
intelligendum. **Uñ Hiero.** Nihil adeo
obruit intellectū vt p̄messatio. **Hoc** p̄z
qz ieiunus melius intelligit et melius di-
spostus est aīa comestionē q̄ post. **Ite**
volūtas que data est hoī vt eam debe-
at conformare voluntati diuine. et eam
debeat inhabitare sp̄ss sanctus p̄ chari-
tatem et dulce linem: qua puatur homo
gulofus. **Uñ ap̄ls.** i. Corinth. ij. **Ma-**
lis homo non p̄cipit ea que dei sunt. vñ
Aug⁹. libro. v. confessionum. **Gaudiū**

diuine dulcedinis nō degustas: si carna-
li delectatōe cor maculas. **Uñ Berū.**
Quo modo ignis et aqua simul esse nō
possunt. sic sp̄nales et carnales deliciae in
eodem se nō comparitūtur. **Item** gula
denigrat animā. **Thren.** iij. Denigra-
ta est facies eius sup carbones. **Hiero.**
Nites cutis sordidam aiā ostendit.

Sequitur de his q̄ sunt rep̄hen-
sibilia circa comestōes. Et sunt
septem. **Primū** est aī
debitū t̄p̄s comedere. naz sicut serui dei
fm doctrinā xp̄i p̄mo querūt regnū dei
sic gulosi (quoz deus est v̄ter sp̄mū q̄/
runt regnū dei sui. Et regnū dei sui est
esca et potus. **Cōtra** qd̄ dicit ap̄ls Ro.
xiiij. Nō esca et potus est regnū dei. **Uñ**
Esaiē. v. d̄: de gulosis. **Ve** q̄ consurgi-
tis mane ad sectandum ebrietatem. **Et**
go merito rep̄hen dēdus est qlibet xp̄ia-
nus qui d̄ mane comedit aīq̄s aliquid
pater noster dicat vel deo aliquā reu-
rētiā exhibeat. **Quia** qlibet homo de-
bet p̄mo abare animā cum deuot⁹ orō-
nibus et sanctis meditatōibus. qz nobil-
ior est corpore. **Uñ Berū.** **Tor⁹** mun-
dus ille p̄cedum vnius aīe estimare nō
potest. **Nō** em̄ pro toto mūdo aiā su-
am daret qui pro humana aiā suam de-
dit. **Aug⁹.** **Ma-**ius est d̄ amnū in am-
issione vnius aīe q̄ mille corporoz. **Se-**
cūndum quod est rep̄hen sibile est quādo
q̄s nimis delicata abaria vult habere.
Uñ legitur **Numeri.** xi. de filijs israel.
q̄ in deserto carnes desiderabant. et p̄-
ter hoc iram dei incurrerūt. **P̄s.** **Abuc-**
esce eorum erant in ore eorum et ira dei
ascendit super eos. **Quā**uis sacrificeret
desiderijs et cōcupiscentijs eorum. tamē
nihilomin⁹ eos puniuit. **Uñ p̄s.** **Pluit**
sup eos sic puluerē carnes. **De** **Se-**
cūndū. q̄ nō debemus perere delicata ci-
baria p̄pter tria. **Primo.** quia v̄ter est
vas immūdum quod corrumpit cibos
p̄ciosos. **Quis** em̄ p̄ciosum balsamū
infunderet in vas immundum. **Unde**

Et cum interit: con-
teremus in vno: abis
debetemus. Sed q̄
vnum. Et q̄d dicitur
sōm. **Solutio** p̄cipi
sua: vt non p̄o per d̄
cedatur: q̄d dicitur
et non legibus. **Quia**
ro concupiscentis
qui concupiscentis
modū sempit̄ et d̄
non d̄licatū: n̄m̄
sep̄ius informant̄ et d̄
q̄ m̄oim̄. **tum** quia
volunt̄ habere concupis-
centis p̄o. **Abolē**
suam gradit̄: tam̄
cedit ab ea. **Abolē**
p̄o. **Quos** est h̄oim̄
Comū q̄ d̄t̄
do aliquos h̄oim̄. **vt**
m̄is. **Et** d̄. **Sicut** d̄
magna nocua est sic etiā
nouas. **Et** quilibet
to d̄oet q̄ non nimis
ne cibos aggruet cogit
tōem. **nec** etiā nimis
nimis d̄ d̄licatū: sed in
vritus. **Uñ** d̄. **Et**
in omnibz est lau d̄licatū.
gūni d̄ d̄licatū. **Lau** sic
vt d̄. **Et** d̄. **Et** d̄
p̄o. **Et** **Quā** q̄
b̄ d̄licatū. **quādo** q̄s
et d̄ d̄licatū. **Et** d̄
cūm r̄o andoz concupis-
vritus h̄oim̄ d̄ d̄
de alijs bonis. **sed** est
rang d̄ d̄licatū. **et** hoc
bonum. **nec** r̄o d̄licatū
se sup̄ abire animal iram
etiam concupiscentis
ten concupiscentis q̄
d̄ d̄licatū et moderatū
d̄ d̄licatū? **Salubris** d̄ d̄licatū

fit. cum intraverit: nonne si specula ha-
beremus in ventre d' abis preciosis eru-
bereremus. **S**cdo. qz erunt duo p'tra
ynum. scz corpus z abis delicat' cōtra
spīm. Sufficit em̄ ꝑcupiscentie malicia
sua: vt non plus per delicata cibaria ac-
cendatur. igitur sumenda est necessitas
z non supfluitas. Quia s'm aplm. **L**a-
ro concupiscit aduersus spīm. **T**ertio qz
qui consuevit cibarijs preciosis post/
modū semp vult ea habere. **E**rgo pueri
non delicate nutriendi sunt. tuz qz ex h̄
sepius infirmant z debilitant. z quādo
qz moriunt. cum quia in senio etiā talia
volunt habere consueta. **U**nde **S**alo-
mon puer. 22. **A**dolescens iuxta vitam
suam graditur: z cum senuerit: non re-
cedit ab ea. **U**nde etiā **A**risto. dicit. 7.
pol. **P**ueros esse sine vino est bonum.
Tertiu qd est reprehensibile est quā-
do aliquis sumit nimis. vt legit d' 3odo
mitis. **B**en. 18. **S**icut ei pluuia nimis
magna nociua est sic etiā nimis parua
non valz. sic quisquis puideret sibi diligē-
ter debet q non nimis multum sumat.
ne abis aggrauet corpus. z suffocet ra-
tōem. nec etiā nimis modicū: ne corpus
nimū debilitetur: sed in medio cōsistit
virtus. **U**nde **A**risto. ij. eth. **M**edius
in omnibz est laudabile. **Q**uia s'm **H**u-
gonē de sancto vict. **L**aro sic nutrienda
vt est seruata. z sic domāda est vt nō su-
pbiat. **Q**uartū quod est rep-
hensibile est. quādo quis nimis auide
z ardentē sumit abū **S**ignū autē hui'
auiditatis est quādo sic anim' homis ad
abum tāto ardore concupiscētie trahit
vt nihil sinat hoīem de deo cogitare vel
de alijs bonis. sed effundit se sup abuz
tanqz brutū animal. z hoc vtiqz non est
bonum. nec rationale q homo fūdat
se super abū vt animal irrationale. **E**t
etiam corporaliter nocet quia ad sanita-
tem corporis valet q abis honeste or-
dinate z moderate ingeratur. quia tan-
to saali' z salubrius digeritur. **E**rgo cō-

tra istam auiditatē bonum est z laudabi-
le. q quilibet homo ante sumptiōem ci-
bi ad min' dicarvñū **P**ater noster. z an-
te signum crucis faciat qz abū sumat.
Exemplum de moniali que i horto co-
medit lactucā sine signo crucis. z sic dia-
bolum cū lactuca comedit. **U**nde dicit
beatus **B**regor' in dialogo suo. q quid-
dam cōuersus bibit vinum in ciuitate si-
ne licentiā z sine signo crucis. et sic dia-
bolum cū vino bibit. **E**t in pncipio men-
se homo debet cogitare d' pauperibz. sic
q veller q quilibet pauper intm habet:
z debet eis impartiri elemosynā suā z
mensa sua in quātū facultas admiserit.
Unde **C**atho. **D**um sedes in mēsa p-
mo de paupere pensa. **T**unc bene pran-
det cum ch'is adesse videt. **E**t infra pñ-
dium dum sedent in mensa debet loqui
de bonis z honestis z desicis. z debent
cauē verba scurilia mūdāna z detracto-
ria. **E**xemplū legitur. q quidā diues in-
uitauit vicinos z cognatos suos locādo
eos in vna mensa. z in alia mensa etiā
pauperes collocauit: z vn' inter paupes
res qui fuit sanct' homovidit in pnci-
pio mense quādo benedictōez dixerit. et
pma duo fercula comederunt angelos
circū dare discūbentes. quia loquebātur
de deo. **E**t postmodū ceperunt loq mū-
dana z consequent' vitiosa z detractoria
tunc demones affuerūt z discūbētes cir-
cū dederunt. z angeli fugerūt ab eis z de-
derunt locū demonibz. **T**unc fleuit ille
sanct' homo **P**ostmodū itez i fine men-
se ceperunt loqui de deo z de hōis. z tūc
angeli redierunt z demones fugerunt.
tunc ille homo hoc videns cepit ala cris-
tidē. **T**unc postmodū infrogauerunt
illum bonū hoīez quare fleuisset. z post-
modum risisset. z ipse manifestauit eis ez
que vidit. z exhortatus est eos vt vbiqz
qz essent cum hoibus cōgregati liben-
ter deberent loqui de deo z honestis **I**n
signum hui' dicit christus in euangelio
vbi duo vel tres congregati sūt in noīe.

De peccato

meo sibi sum in medio eorum. **I**te post me
lam tunc quilibet dicit dicere gratias. et re
gratari deo de bonis perceptis. **U**n apl's
Ephe. v. In omnibus gratias ageres. **U**n
de Aug. de verbis dñi. Si quid man
ducas et bibis ad refectorem et repara
tionem membrorum: et gratias agens ei qui
tibi tribuit mortali et fragili huius suffragia:
cibus tuus et potus laudant deum. **E**x
his patet. quod homo quicquid potest uti pre
ciosis cibis sine peccato et aliis in grossis
cibariis potest offendere deum et delin
quere. **U**n de Aug. de doctrina christi
ana. Potest esse ut sine aliquo vicio cra
pule vel voracitatis preciosissimo cibo sa
piens utatur. **I**nsipiens autem fetidissima
gule flamma inutilissimus olus inardescit.
Item Aug. Non propter porcum
sed propter pomum mortem primus ho
mo inuenit. **E**t esau primatum suum non pro
pter gallinam sed propter lentilulas perdidit.
Et legitimus regem nostrum non de carne.
sed de pane esse temptatum. **Q**uin
tum quod est reprehensibile est nimia stu
diositas et sollicitudo preparandi cibaria.
Aliqui quasi per totam diem occupan
tur circa preparationem cibariorum ven
tris quod vix vel nunquam vna missam possunt
audire. sed de cibariis anime modicum
vel nihil curant. **A**liqui etiam et si per se
non faciunt: tamen oportet quod ancille fami
liae tamen occupent circa illa quod negligunt mis
sam et sermonem. et raro possunt intrare eccle
siam principaliter in die dominica. cum tamen qui
liber teneatur illa die audire integram mis
sam sub precepto ecclesie: et talis neglectio re
dundat in dominos illorum qui sic eos occupant.
Un Hugo in suo claustrum. **Q**uidam su
perstitiosum nimis in preparandis ci
bis studium adhibent decoctionum fructu
orum et condimentorum genera excogitan
tes. modo mollia. modo dura. modo fri
gida. modo calida. modo cocta. modo as
sa. modo pipere. modo allio. modo cimino
modo sale condita. secundum consuetudinem pre
gnantium mulierum desiderantes. et cum tan

ta sollicitudine preparantur: ut deuoratis
quatuor vel quinque ferculis prima non
impediunt nouissima: isti habent colere
ventrem suum tanquam deum. **E**t tales gulosi
rari vel nunquam contenti sunt de cibariis im
patis preparatis. **E**tiam quando vixit fami
lia fecerunt omnem diligentiam suam in pre
parando cibaria: tunc adhuc conuerunt et
murmurant. **U**t sunt nimis falsa. aurum
nimis frigida. aut nimis mollia. aut nimis
dura. et sic de aliis. **S**i aliqua negligen
tia notabilis commissa est preparando ciba
ria: tunc irascuntur maledicendo vixit fami
lie. **I**nsuper quicquid blasphemant et volent
tollas ipsas. scilicet vixit et familie ad collum per
cere. **T**ales cogitare debent quod deus id
permiserit illam negligentiam fieri: ut reco
gnosceres te non esse dignum comedere
cibaria bene preparata. quod forte es pecca
tor mortaliter. et antea ingratus fuisti deo
de bonis cibariis: quod ex prouidentia diuina
habuisti. vel etiam quia antea in bene pre
paratis cibariis excessisti. et deum offen
disti. **E**t ergo deus iam punit te in illis
quibus peccasti. imo quoniam recognosce te esse
in peccato mortali. tunc scire debes quod non
es dignus comedere panem et bibere aquam ad
saturitatem. sed vix debes sumere puram
necessitatem ad sustentationem nature. **E**t
ratio huius est quia peccator indignior
est omnibus creaturis. ergo non est dignus
habere sum alicuius creature quam deus
creauit ut homines usum illarum creaturarum
haberent. et deo de hoc gratias ageret et ei
fuerent. **S**ed heu tales peccatores et gulosi
homines plus consumunt de creaturis
quam boni homines de quo deo nunquam vel
raro regratiantur: nec ei seruiunt. **H**ic ponitur
mundorum diabolo seruire volunt. de qui
bus omnibus sic visis districtam rationem
redditura sunt deo. **E**x qua sequitur quod meri
to nullus debet de cibariis murmurare
vel blasphemare. **H**ic pro peccatis suis de
beret hoc sustinere et cogitare: quod christus
pro peccatis nostris in cruce pendens con
mudit et bibit amarum cibum et potum. vnde

ps. Dominus deus meus
peccatum meum. **E**t
bibe et tunc inuenit
Sicut et tunc inuenit
in ere cibi. **I**tem
tum nouit et tunc
addit et tunc inuenit
gestum impedit et tunc
pirvitur et tunc inuenit
est de laboribus et
horibus de dicitur
ria querant. **I**tem
gendum est qui sunt
ad hoc creatus quod
dere. si necessitas requ
est dies ieiunium sicut
est septem et tunc
tas ferculorum que rep
et noua diuina non solu
ad amant sed etiam qua
pus. quod autem varietas et
ferulorum nec corpori
Dicitur per quoniam
per hoc quod animalia et
na que videntur similia
sue nature conuenienter
bent vixit illis que
sue nature. **L**ocus op
tionalis sicut dicitur. **C**ome
do ea que non competunt
lunivitas sicut delectatione
Secundo modo probat hoc
dicitur. quia medicinalia bene in
medere debent et tunc inuenit
tum. et non vixit a ferula est
pa. **E**t ratio huius est quia
et potus magis est dignus
quia antea se nimis replere
cibariis. **E**t si autem a. et
sunt per contraria. **H**ic oportet
modum abstineret et simplicem
mere. **T**emo probat hoc. **P**ro
Si duo homines aut sic com
biberent eandem mensuram: et
ut dicitur a vna simul et scilicet
inimicantur: et tunc inuenit

ps. Dederūt in escas meā fel: z i sici mea
 potauerūt me aceto. **Sextū** reprehensi-
 bile est nimis frequenter sumere cibum.
Sufficit em̄ hominī sano bis in die su-
 mere cibū. **Frequens** autē sumptio mul-
 tum nocua est corpori s̄m medicos. nā
 addere cibum supra cibum nondum di-
 gestum impedit digestionem z corrup-
 p̄ virtutem digestiuam. **Secus** autē
 est de laborantibus qui in magnis la-
 boribus desudant vt sibi victū z necessa-
 ria querant. **Item** s̄l̄r de pueris intelli-
 gendum est qui sunt in augmento. scz q̄
 adhuc crescūt quib⁹ licet pluries come-
 dere. si necessitas requirit maxime: si nō
 est dies ieiunij sub precepto ecclie. **S**
Septimū reprehensibile est varie-
 tas ferculorum que reprehensibil̄ ē imo
 z nocua hominī non solum quantum
 ad animam: sed etiam quantum ad cor-
 pus. q̄ autem varietas et multiplicitas
 ferculorum nocet corpori: hoc probat
Macrobius per quinqs. **Primo** pbat
 per hoc q̄ animalia vt frequenter sūt sa-
 na que vtuntur simplici cibo et assueto:
 sue nature conuenienti: z nullo modo li-
 benter vtuntur illis que sunt contraria
 sue nature. **Cuius** oppositum homo ra-
 tionalis sepe facit. s. comedendo z bibē-
 do ea que nō competūt sue nature. s̄ so-
 lum vt satis fiat delectatōni z appetitū.
Secundo modo probat hoc p̄ artē me-
 dicine. quia medici suadent infirmis co-
 medere z bibere simplicem cibum z po-
 tum. z non diuersa fercula assata vel fri-
 ta. **Et ratio** huius est quia simplex cib⁹
 z potus magis est digestiuus. **Et etiaz**
 quia antea se nimis repleuerūt diuersis
 cibarijs. **Et s̄m** arist. ij. eth. **Medicine**
 fiunt per contraria. **Oporet** eos post
 modū abstinere: z simplicem cibum su-
 mere. **Tertio** probat hoc. verbi gratia.
Si duo homines eiusdē complexionis
 biberent eandē mensuram: z vn⁹ habe-
 ret diuersa vīna simul z semel: tūc citius
 infirmaretur: z minus cōpeteret sue na-

ture ille multiplex potus. q̄ ille qui bi-
 bit simplicē potum. licet in eadem men-
 sura q̄ntum ad quantitatem. **Sic** simi-
 liter est de cibo intelligendū. **Quarto** p-
 bat per hoc. si quis postmodū infirma-
 tur: tūc medicā possūt eo facilius cognos-
 cere: vnde habeat infirmitatē illam q̄ si
 diuersa pocula bibisset. **Quinto** probat
 per hoc: quia natura est yniformis i ope-
 ratione sua. **Cum** autē homo comedit di-
 uersa z multiplicia fercula: tunc natura
 digerit illum cibum qui magis est dige-
 stiuis: remanēte illo cibo q̄ min⁹ ē dige-
 stiuis i stomacho. z cū hō gulosus sup-
 addit iterū cibum. scz comedendo et re-
 plendo se ante digestionē: tunc ille cib⁹
 qui manet in stomacho indigest⁹ fit pu-
 tridus. sic stomachus corrumpitur. et
 homo frequenter infirmatur et moritur
Uñ Seneca. **Multa** fercula multos
 morbos fecerūt **Uñ** etiā sapiens dicit
 q̄ gula plēs interficiat q̄ ensis. **Ex** his
 omnib⁹ patet q̄ vtilius z salubrius etiā
 quantum ad corpus est comedere sim-
 plicem cibum z bibere simplicem potū
 z assuetum.

Quinqs modis potest q̄s
 peccare in gula.

Equitur declarare quot modis
 homo in comedendo vel biben-
 do peccat mortalit̄. **Respondeo**
 q̄ p̄ncipaliter quinqs modis. **Primo**
 quādo diligo corpus tantum q̄ contra
 preceptum ecclie paratus suz comede-
 re diebus ieiuniorum: cū tamē bene pos-
 sem ieiunare: sed nolo corpus meū in tā-
 tū grauare. z sic soluo ieiunium sine cau-
 sa ab ecclia preceptū. **Uñ** Hermā.
 deschilditz dicit. **Uñ** aliquis inordina-
 tioni gule vel concupiscentie inheret tā-
 q̄ vltimo fini. sicut de quibusdā dicitur
 ad philippē. 3. **Quoz** de⁹ vent⁹ est: q̄
 rum finis interit⁹. **Ita** q̄ talis quasi de-
 um cōtemnēs parat⁹ sit p̄cepta dei trās-
 grediyt delectationes gule assequatur.
 talis grauiter peccat. **Secūdo** cum q̄s

De peccato

sumit cibum illicitū siue phibitum. sicut adā in paradiso comedit cibum illicitū et sibi phibitū. ideo expulsus est. Sic si milit si quis comederet carnes vel etiam lacticiā in quadagesima cibum illicitum et phibitū comederet. **C**irca quod queritur: a quibus abis ieiunantes debent abstinere. **R**espōdeo s̄m Thomā sc̄da sc̄de. q. c. 47. **I**n ieiunio quadagesimali int̄ dicuntur yn̄uersalit̄ oua et om̄ia lacticiā. **I**n alijs aut̄ ieiunijs s̄t diuerse consuetudines. quas quisq; obseruare debet s̄m mores eorum int̄ quos p̄uersatur. dist. 4. deniq;. **E**ius aut̄ generalit̄ carnū in om̄i ieiunio phibit̄ est. quia generaliter magis delectabilis est. et ad humorem luxurie magis cooperatur. **V**nde in sexta feria necesse est abstinere a carnibus et in sabbato s̄z generalē p̄suetudinē. extra de obf. ieiun. c. **C**onsiliū **L**ōcordat **H**ostien. **S**ciēdū q̄ quilibet homo tenetur totaz quadagesimā ieiunare cū cibo quadagesimali qui sani et fortes sunt. et v̄ bene possunt tali cibo. secus est de illis qui sunt infirmi et debiles. vel etiā mulieres pregnantes et lactantes p̄eros: v̄ etiā in puerperio existentes. quia si necessitas debilitatis corporalis impedit eas non tenentur ieiunare. immo si timeatur p̄habilit̄ d̄ periculo eaz vel abortu: non solum p̄nt sed tenentur soluere ieiunia. **T**ertio mō quādo quis sciētib̄ sibi nociūz in v̄ribus et in corpe comedit p̄pter solam delectatōem qua non vult carere: talis grauiter peccat. q̄ facit contra charitatem qua homo tenet se in deo diligere. et vires suas p̄seruare: vt deo diutius possit f̄ire. ps̄. **F**ortitudinē meā ad te custodiā. **C**ontra h̄ talis fac̄ gulosus et voluptuosus q̄ vires corpis debilitat sciēter. et vitam sibi abbreviat. sumendo talem cibū vel potū qui nō cōperit sue nature. **E**t t̄ntus possit esse appetit̄ illicitus ad talē nociūm cibū vel potū q̄ hō ḡuit i hoc deo offenderet. **A**liqui p̄o dicunt.

Scio hoc nō cōperit mihi comedere vel bibere cū t̄n eque bene sumūt. quare tūc sumis si nō p̄uenit tibi. **R**espōdeo v̄sa r̄iffaciā appetitui et delectationi. **S**ciēdū t̄n: q̄ ois cibus creatus est ad sustentatōem nature: vt inde hō deo seruiat. **E**rgo si vnus ab̄ tue nature non conuenit: tunc bonitas dei creauit diuersa cibaria: vt sic te cū cibo tue nature competent̄ cibare possis. **I**tem qui sessiones longas faciunt et comestiones et conuiua p̄pter societate et cōplacētā hoim: q̄ postmodū q̄nq; infirmant. vel etiam q̄nq; citi⁹ moriuntur ex talibz longis sessionibus et superfluis comestionibus. **E**t etiam post sunt indispositi in f̄uitio dei. et negligunt salutem aīe sue. et tales et̄ ḡuiter deum offendūt. **S**il̄ illi peccat qui talia conuiua faciunt. **V**nd̄ **A**ug⁹ **Q**uicunq; ad bibendū p̄nus fuerit: v̄ in conuiuo suo alios adiuauerit p̄ se et p̄ ip̄s in die iudicij reus erit. **Q**uarto q̄n quis sumit cibū licitū et sanū. h̄ excedit in nimietate: sic q̄ perdat rōem: vel nauseam h̄z vel vomitū p̄t̄ superfluā crapulā. et talis etiā grauit̄ peccat. **C**irca quod sciēdū s̄m **H**enricū d̄ firmaria. **Q**uicunq; inebriat̄ vel qui excedit mensurā in comedendo: si hoc facit cū p̄posito et intentōe peccat mortaliter. **S**ecus est si sit ignorans et sine p̄posito: et si casu euenerit. vel ex fortitudine cibi vel potus vel fragilitate sument̄: tūc em̄ veniale est. **S**ciēdum s̄m **H**er. d̄ schiliditz q̄ q̄n quis tantū sumit de cibo et potu q̄ vomitū sequi oportet. vel aliā inordinatōem. vel t̄ntum sup̄flue sumit euz suo grauamine etiā sine vomitu. v̄nd̄ debent et possent plures alij sustentari. q̄ forte fame periclitatur vel forte magna iedia purgentur. credo q̄ in talibus casibus cōtingant p̄c̄ca mortalia. q̄ manifeste patet q̄ talis comestio fit contra charitatem dei et p̄ximī. **I**te d̄ nimia s̄t p̄tione cibi s̄m eundem doctorem quando tanta est q̄ p̄pter eam ratio absorbet

et copiosus s̄nter h̄nt
sp̄s et ad caritatis
mo caritatis s̄nt
bus ab̄t̄re in tan
nullo modo peccat
cata mortalit̄ ob̄t̄
tum mortalit̄ quia ill
eae s̄nt p̄ccatum d̄
facilem q̄ quādo
impedit v̄d̄ent̄
t̄n bonum humani
nis doctores tenent
tas ex genere suo p̄
quādo hō qui iēre
esse in ebriatōe et
rare et volūtatis s̄nt
si n̄ d̄t̄re pot̄ esse in
bitō inebriatōis: v̄ se
debat ex p̄posito cū sum
t̄n cōp̄t̄re p̄t̄m veni
m̄us s̄nt p̄t̄m ebrietas
h̄nt v̄t̄m capta quā
modico inebriant: nō ta
te quā in eis h̄ p̄c̄z m̄
in aliquo t̄nto v̄t̄ores
t̄ntus et ex natura mal
citius et facit p̄t̄m rō
t̄n amittit. **E**t cū d̄t̄
t̄ntus exponit q̄ s̄nt
t̄nto cū ebrietas p̄t̄
p̄t̄m p̄ quanto est magis
in h̄bitū deduct̄. et ip̄e
ex h̄bitū non ex p̄t̄m
v̄nta. **E**brietas v̄t̄ de
quia non s̄nt est p̄t̄m m̄
m̄s s̄nt s̄nt etiā m̄m̄
t̄n p̄c̄p̄t̄m causa. **H**ūc oīg
Ebrietas est m̄ om̄is
solobrietas est mal̄ oīg
ebrietas facit de h̄t̄e h̄t̄
infirmit̄. d̄ p̄t̄t̄e infirmit̄
in h̄. d̄ p̄t̄m. **E**brietas cū
absorb̄t̄ ar̄no. abominā
at̄ ab angelis. d̄t̄ h̄t̄ ab h̄
tur a v̄t̄m. p̄t̄m a d̄t̄
m̄d̄ q̄ v̄t̄e p̄t̄m et d̄

corpus scienter nimis ad rebellionem
 spūs z ad carnalia vicia incitat: ita q̄ ho
 mo certitudinaliter scit q̄ sumptis tali/
 bus abarijs vel in tanta quātitate ipse
 nullo modo potest perseuerare nisi pec/
 cata mortalia incidat. credo q̄ sit pecca/
 tum mortale. quia ille voluntarie p̄cipi/
 tat se in periculum. **De ebrietate autem**
 sciendum q̄ quia directus sum ratiōis
 impedit z vehementer q̄ comessatio euz
 tñ bonum humanū fundit in vsu ratio/
 nis doctores tenent cōmuniter q̄ ebrie/
 tas ex genere suo peccatum mortale est.
 quādo hō qui ebriat scit p̄ certo potuz
 esse inebriatiū z tamen scient immode/
 rate z voluntarie sumit illū. **Secus tamē**
 si nesciret potū esse inebriatiū vel tā su/
 bito inebriatiū: v̄l nō credidit nec intē
 debat ex p̄posito eū sumere immoderate:
 tūc sic p̄t esse p̄ccm veniale. **Et credo q̄**
 minus sit p̄ccm ebrietatis in his qui ha/
 bent debilia capita qui citissime ex potu
 modico inebriant: nō tamē audeo dice/
 re quin in eis sit p̄ccz mortale. **Et forte**
 in aliquo rāto viliores reputant illi i mo/
 ribus z ex natura male dispositi quāto
 citius z facilius sum rōnis z bonū huma/
 nū amittit. **Et cū** debilitatem suā mul/
 totiens experiant q̄ sibi nō cauēt. **Et p̄**
 tanto etiā ebrietas p̄t esse in eis grauius
 p̄ccm p̄ quanto est magis p̄tinua. qz sic
 in habitu deducit. z ipi peccare vidētur
 ex habitu non ex passione aliq̄ v̄l igno/
 rantia. **Ebrietas valde detestanda est.**
 quia non solū est p̄ccm mortale s̄m ge/
 nus suū: sed etiā maximū p̄ccm. z mltō
 rū p̄ccoz causa. **Uñ** origenes omel. 27
Ebrietas est mī oīm viciōz. sic econuer/
 so sobrietas est maī oīm virtutū. **Item**
 ebrietas facit de hoīe bestia. de robusto
 infirmū. d̄ prudēte insanū. **Uñ** Amb.
 in li. d̄ p̄nā. **Ebriosus cū** absorbet vinū
 absorbet a vino. abominat a deo. despi/
 cit ab angelis. deridet ab hoīb. destitu/
 tur a p̄tutib. z fundit a demonib. **Sci**
 endū q̄ valde p̄iculosum z stultū est inebriari. qz ebriosus cōparat aīali trōna
 li. **Contra** qd̄ dicit ps. Nolite fieri sicut
 equus z mulus quibz non est intellectus
 Quia hō p̄ rōnem differt ab alijs aīa/
 libus irōnabilib. **Unde** Arist. 7. poli/
 ticoz. **Int** oīa aīalia homo solus hz rōez
Item q̄ dānosum z p̄iculosuz sit hoīez
 inebriari. p̄z ex hoc qz si hō in tali ebrie/
 tate occidit. v̄l alias quacūqz morte mo/
 ritur. eternalit̄ dānabitur. et est p̄iculo/
 sissima mors. qd̄ p̄batur ex eo. qz cū ho/
 mo ex deliberatōe z p̄posito inebriatur:
 tunc peccat mortalit̄. z illud p̄ccm non
 remittit sine vera p̄tritiōe: sed interim q̄
 ē p̄uatus vsu rōis non pōt p̄teri. ergo sic
 sic moritur: nunq̄ saluabitur. **Secus** est:
 qñ homo rōnalis submergit. vel alias
 occiditur: tunc in momento p̄t cōteri de
 p̄ccis suis. z saluari. **Uñ** Aug. **Ebrie**
 tas aufert memoriā. dissipat sensuz. cō/
 fundit intellectū. concitat libidinē. oīa
 mēbra debilitat. vitā diminuit. z oīm
 salutē extirminat. qual' aīit erit pena gu/
 losorum. z pot' ebriosoz p̄z p̄ tale exem/
 plū. **R. C. Legit** q̄ quidā miles fre/
 quent inebriabat. z cū quodā crucibulo
 ad dedicationes iuit. z tabernas frequē
 tavit. sed de ecclia z indulgētis modicū
 curauit. **Qui** postmodū infirmatus ro/
 gat' est a deuota filia sua: vt ei p̄ mor/
 tem appareret. z statum ei indicaret.
Post obitum eius infra. xxx. dies appa/
 ruit: crucibulū in manu habuit. z ignit'
 ex toto fuit. z filia eius p̄terita quesitit
 quis esset z quid cū crucibulo vellz **Qui**
 rñdit pat' tu' sum. z in isto crucibulo ha/
 beo potū meū. **De** quo ps. dicit **Ignis**
 sulphur spūs p̄cellaz ps calicis eorum:
Tunc secūdo quesitit. vtz sibi suffraga/
 ri posset. **Rñdit** nō. imo nec oēs sancti
 in celo qz sententia euāgelij data est sup
 me. vbi d̄r. **Ligatis** manibz z pedibz. p̄
 ijate eū in tenebras exteriores vbi erit fle/
 tus z stridor dēntiū: **Tunc** clamaē ince/
 pit ter. ve ve ve **Ue** in amaritudine. ve
 in multitudine: ve in eternitate penarū.

E De peccato

Un etia Bregz. in moral. Qui nunc male se in voluptatibus dilatat. illi postea in supplicijs pena angustat. **Q**uinto cum quis ita diligat cibum et appetit delectationis est causa finalis et principalis sumentium cibum delectabilem. Et sic preponit talem delectationem deo qui principalis et finalis causa debet esse in omnibus operibus. Et talem delectationem querunt homines voluptuosi qui solum in corpore viuunt. et curam carnis in desiderijs perficiunt. Unde apostolus Si in carnem vixeritis moriemini. De quibus etiam dicit Hieronimus in epistola. Difficile. imo impossibile est: ut presentibus quibus et futuris fruatur bonis: ut hunc ventrem ibi mentem impleat. et de delicijs transeat ad delicias. Sciendum tamen cum quis esurit: et sic esuriendo comedit et delectatur in cibo: non est peccatum. quia hoc est naturale cuiuslibet animalis. Item si quis preparat cibum ea intentione: ut eum sumere possit. quia aliter non posset. hoc citius potest fieri sine peccato. **U**n Augustinus de verbis domini. **U**rantur diuites consuetudine infirmitatis sue. sed doleant se aliter non posse. Delius enim faceret si aliter possent. Ergo cuiuslibet christiani cibum sibi preparatum debet cum gratiarum actione accipere. nec nimis auide comedere. nec nimis delicata cibaria appetere. sed necessitatem cibariorum accipere. et semper in deum corde attendere. si non semper actu tamen habitu. unde beatus Augustinus de verbis domini. **S**i quid manducas et bibis ad refectio nem et recuperationem membrorum. et gratias agas ei qui tibi mortali hec suffragia tribuit. cibus tuus et potus tuus laudat deum.

De multiloquio et alijs filiabus gulae. **E**quitur de filiabus ipsius gulae. Quarum prima est multiloquium. scilicet detractio. vituperatio vel alia verba inania et superflua. quibus enim repleti sunt: tunc detrahunt. tunc

rident. tunc dissoluntur et fluunt ad iustitiam: sic quod vix os custodire possunt. **I**esus post vinctum verba: post umbra nascitur herba. **N**ota quod a multiloquio debent hominem cohibere quinque. Primum quod multiloquium hominem audientibus odiosum reddit. **U**nde quidam philosophus interrogatus quomodo possit hominibus placere. respondit. Si gesseris optimam locutus fueris pauca. Secundum quod est signum stulticie. **U**nde scriptum est Ecclesiastes. Stultus verba multiplicat. sic e converso taciturnitas est signum sapientie. **U**n Seneca. Taciturnitas hominis stulto pro sapientia reputatur. Tertium quod multiloquium impedit conversionem hominis sic quod nunquam ad verum profectum peruenit. **U**n Job. **N**on quid probos iustificabit. **U**n etiam Jacobus. **Q**ui putat se esse religiosum non refrenans linguam suam: homo vana est religio. Quartum quod in multiloquio non deest peccatum. Ecclesiastes. 20. **Q**ui multis vult verbis: ledit animam suam. Sic e converso qui odit loquacitatem extinguit malitiam et qui custodit os suum: custodit animam suam. Quintum quod redditur sumus pro deo verbis ociosis. **M**atthaeus. 12. De omni verbo otioso quod locuti fuerint homines reddituri sunt deo rationem. Sciendum circa premissa quod quando homines in ipso multiloquio cadunt ex proposito in verba turpia puta detractioes vel aliqua que sunt contra honorem dei: vel in nocentium proximi. semper est peccatum mortale. quinque tamen potest esse veniale quod procedit ex naturali garulacione alicuius. si ne peccatum tamen forte nunquam est. quod in multiloquio non deerit peccatum. **N**ec reparatur multiloquium si quis ad laudem dei vel ad edificacionem proximi predicacionem vel docendoverba quantumcumque multa dicit. sicut patet per beatum Augustinum. xij. de ciuitate dei. c. vi. **S**ecunda filia est immundicia: quod solet provenire ex gula. ut est vomitus et fetor et eructationes et pollutiones nocturne et luxurie. Quia venter est uans merito spumat in libidine. et tales de mane sicut sepulchrum fetidum. **U**nde psalmus.

Secunda filia est immundicia: quod solet provenire ex gula. ut est vomitus et fetor et eructationes et pollutiones nocturne et luxurie. Quia venter est uans merito spumat in libidine. et tales de mane sicut sepulchrum fetidum. **U**nde psalmus.

Sepulchrum patens est guttur eorum
Sacrum q̄ talis immundicia scilicet
 vomitus est quedam inhonesta altera-
 tio corporis proprii quod homo ex cha-
 ritate tenetur diligere et contrariat cha-
 ritati et honestati virtutis. **E**t ideo scdm
 genus suuz est peccatu mortale: quādo
 ex voluntario et defectuoso motu gula pro-
 cedit vel ad ipsam ordinatur. **E**t dico
 voluntario: quia si esset inuoluntarius
 et mere naturalis. puta ex debilitate sto-
 machi posset esse peccatu veniale vel nul-
 lu. **V**el etiam si q̄s p̄pter medicinaz vo-
 mitu sibi faceret non peccaret. **P**

Tertia filia est scurilitas. id est spot-
 wort. lichsfertigkeytyl bubescheyt. qz
 gula mouet hominem ad fatuos gestus:
 et ad puerilia opera. qz homo ita fatue et
 pueriliter habet se in verbis et factis. ac
 si esset fatuus vel scurzo. **Q**uarta fi-
 lia est ebritudo mentis. id est in vulgari.
 d̄sinigkeyt. das ist zersterig der ver-
 nunfft. oder der bescheideh eyt. quia ex
 gula ratio obtenebratur q̄ nescit qd fa-
 cit. **I**n signum huius homo melius fa-
 cit quicquid debet facere cuz est tetunus
 q̄ cum est repletus. **P**ro quo sciendum
 fm Hermannū de schulditz: q̄ si homo
 ex gula et ebrietate voluntarie sensus e-
 hitari vult. et si quidem per talem ebitu-
 dinem homo impediatur ad consideran-
 dum super his que necessaria sunt salu-
 ti. per que potest vitare peccata et dam-
 nationem: non est dubium talem ebitu-
 dinem esse peccatum mortale qz est con-
 tra charitatem dei et contra rationem. p̄-
 p̄ie salutis: quā homo ex necessitate di-
 ligere tenet. **Q**uinta filia ē in-
 epra leticia: id est lasciuia carnis. siue ge-
 stus corporis inordinatus lasciuia et leui-
 tatem mentis demonstrans. **P**ro q̄ no-
 tandum q̄ quando aliquis inepte leti-
 tur de his que ex specie sua mala sunt si-
 cut dicitur **P**rouerbioz. ij. **L**etant cuz
 male fecerint. et exultant in rebus pesti-
 mis. **L**unc certum est: q̄ inepta leticia

ex subiecto sortitur reatum peccati mor-
 talis. qz tales letant de quibus valde
 dolendum esset. **S**imiliter patet illud si
 ad scurilitatez assumuntur aliqua que
 fm se mala sunt. vel que vergunt in no-
 cumentum proximi vel contemptuz dei
Item si quis ad talia ita vehementer af-
 ficiatur q̄ non potest ea dilectione dei
 vel proximi derelinquere: patz q̄ peccat
 mortaliter. **S**i quis tamen inepte leti-
 tur vel scurilitatem exerceat. nec tamen
 contra charitatem dei vel proximi face-
 re attemptet veniale est

Quomodo gula occultat se sub tri-
 plici specie virtutum.

Gula occultat se sub triplici spe-
 cie virtutum. **E**t primo sub spe-
 cie liberalitatis et maxime in il-
 lis qui gulam celebrantes dicunt: deus
 omnia dedit ad vsus hominū. et omnes
 res fecit propter hominem. **E**t ideo ma-
 lum esset q̄ res facte p̄pter homines hu-
 mano vsui perirent. **U**nde Gregorius
 in moral. **V**entris ingluuies cor deui-
 ctum quasi ex ratione solet exhortari: cū
 dicit ad esum deus omnia condidit. et q̄
 satiari cibo respuit non aliud q̄ concess-
 so muneri contradicit. **R**emedium con-
 tra hanc occultationem est cogitare: q̄
 deus oia nō propter vnum hominē cre-
 auit sed etiam p̄pter alios. **U**nde cōtra
 ordinem rerum et providentiam diuine
 ordinationis est q̄ vn⁹ vult oia degluti-
 re. **E**t sicut sunt diuerse conditiones ho-
 minum: sic etiaz diuersa abaria. sic q̄ vn-
 usquisqz potest inuenire cibū sibi com-
 petentem. de quo necessitatem sumere
 potest. et alios etiaz suas necessitates sup-
 mere permittat. **S**ecūdo occultat se
 sub specie necessitatis Greg⁹. in moral.
Lum sic voluptas sub necessitate se pal-
 liat: vix eam perfectus quisqz diiudicat
Remedium contra hanc occultationem
 est cogitare hoc: q̄ fm Augustinū et etia
 am philosophum. **N**atura paucis con-

De peccato

tenta est. sed consuetudo multa necessa-
ria facit: Ideo dicitur **Eccī. 29.** Initiū
vite hominis est panis et aqua. Ergo at-
tendendū est ad sumendū alimēta. sicut
ad medicamenta. **Aug. 7. p. p. fess.** Hoc
me docuisti dñe: vt quēadmodū ad me-
dicamenta: sic ad alimenta sumpturus
accedā. Et q̄ nunq̄ accedat ppter facie-
tatem: s̄ semp se retrahat circa appetita
et non sinat p̄ire concupiscētiā et delecta-
tōem nature: sed potius p̄sideret quan-
tum necessitati sufficiat et ibi sistat. Sed
quia difficile est fr̄are: ideo frena guttu-
ris sunt temperate retinenda. **Aug. 7. p. p. fess.**
Et quis est dñe qui non rapiatur
aliqui extra meras necessitatis. quis est
ille magnus et glorificet nomen tuum.
Tertio occultat se sub appetitu cibo-
rum abiectorū: cū immoderate appetunt
et sumunt. **Gregoriū** in moral. Neq̄
em̄ abusus: sed appetitus in vitio est. **Uñ**
et lautiores cibos plerūq̄ sine culpa su-
mimus: et abiectiores nō sine reatu con-
scientie degustam⁹: hinc est q̄ esau p len-
ticulam p̄matū pdidit. Et helias in he-
remo carnes comedendo mētis virtutē
suauit. **Primus** hō etiā temptat⁹ fuit
non de vino s̄ de pomō. Sic qui nimium
appetitū habēt ad grossa cibaria. ex hoc
quandoq̄ non credunt se peccare. cū tñ
hoīes etiā quādoq̄ in grossis cibarijs
delinquant. **Unde Hermā. d. schilditz**
dicit q̄ immoderata p̄cipiscētia eden/
diuel bibendi p̄t esse tam ī p̄ciosis aba-
rijs q̄ in vilib⁹. s̄ q̄ aliquis in cibo ni-
mium delectetur: v̄ nimis abum cupi-
at. sicut esau lenticulam. de qua habet.
Gen. 25. Da mihi de hac coctiōe ruffa
alioquin moriar. **Nota** q̄ ad obfua-
dum q̄ homo in auiditate sumēdi cibū
semper teneatur in freno rationis: tā in
cibis delectabilib⁹: q̄ etiā in grossis
duo requirunt. **Primo** q̄ homo semper
sequatur rationis ductum et nō edacita-
tis appetitum: vt dicat cū apostolo ad
philippen. **4.** Scio saturari et esurire: scio

abundare et penuriam pati. Sic sēs q̄
non sumat cibum s̄m appetitum: sed s̄
mensuratōem rationis. **Sed** cōm est q̄ ho-
mo semper de donis sibi diuinitus con-
cessis nihil sibi ascribat. sed totum deo
attribuat. et oīa q̄ sumit q̄si a manu dei
se sumē cognoscat et sic recipiat. sic paup̄
hospitāli cum gratiarū actione recipit ci-
bum sibi misericorditer porrigent⁹ quo
nutritur. Et semper mentē per gratiarū
actionem ad deum eleuet sic q̄ nunq̄ ci-
borum delectationi appetitum immer-
gat. hec faciens reatum vitabit: et meri-
tum cumulabit.

Remedia gule sunt sex.

1. Equitur de remedijs commu-
nibus contra gulam et ebrietatē
Quoz p̄mu⁹ est meditatio mor-
tis: **Unde Augustin⁹** in libro exhorta-
tionum. Nihil sic reuocat a peccato q̄
frequens mortis meditatio. cum salteet
quis p̄cogitat. q̄ corpus suū dabit s̄mil-
bus in escā. Quid enim dicemus d̄ gul-
losis hominibus impinguātes corpo-
ra sua cum cibarijs delicatis: nisi q̄ sunt
cocivermiū p̄uidentes vermib⁹ vt escā
de suis corporib⁹ impinguatis habeāt.
Unde Bern. Si diligent consideres
corpus tuū. quid per os. quid p̄ nares.
ceterosq̄ meatus corporis exeat: vilius
sterquilinum nūq̄ vidisti. **Unde ergo**
superbis homo cuius conceptio culpa-
nasci pena. labor vite mori post hominē
vermis. post vermē feror et horror. Sic
in non hominē vertitur omnis homo.
Hoc aduertere deberēt gulosi: et sic eru-
bescere corpus suum cum delicatis aba-
rijs impinguare. **Unde Augustinus** d̄
verbis dñi sermone. v. Preciosus ab-
ad te intrat. quid sit cum intrauerit. Nō
ne si specula haberemus in ventre de ci-
bis preciosis erubesceremus. **2.**
Sed cōm remedium est considerare mala
que homini ex crapula eueniunt. Nam
triplex mors sequitur ex crapula. **Prima**
est mors anime: quia gulosi et ebrioli oē

etiam in...
gula...
man...
cum...
do...
Unde...
tis...
mus...
red...
Unde...
pula...
est...
potis...
em...
pvi...
de...
fero...
ex...
ta...
mine...
gula...
qui...
C...
tuna...
ne...
elur...
ebus...
buit...
quando...
es...
ha...
ne...
si...
de...
et...
S...
ferula...
notan...
ferula...
Unde...
Unde...
ty...

tidunt animas suas. Unde beatus Augustinus. Sicut expirat corpus cum animam foras emittit: sic expirat anima cum deum amittit. et hoc contingit quando homo secundum carnem crapulose viuit. Unde apostolus. Si secundum carnem vixeritis: moriemini. Unde etiam Hieronimus. Nitens cutis sordidam animam reddit. Secunda mors est mors corporis. Unde Ecclesiasticus xxxvij. Propter crapulam multi obierunt: qui autem abstinens est: adiuciet vitam. Tertia est mors corporis et anime simul post iudicium. Exemplum de epulone: ut habetur Luce xvi. Qui quotidie epulabatur splendide. et post mortem suam sepultus est in inferno ubi torquetur fame et siti: hoc patet ex eo quia iam ultra mille annos per gutta aqua rogauit dicens. Pater abraam mitte lazarus ut intingat extremum digiti sui in aquam ut refrigeret linguam meam quia crucior in hac flamma. **R**
Tertium remedium est considerare penuriam et miseriam christi. Quia qui imitatur christum pascitur: de facili gula abstinet. Et nota quod christus tribus vicibus esuriit. Primo enim cum quadraginta diebus et noctibus ieiunauit. et tunc non habuit aliud ad comedendum nisi lapides quando temptator dixit ei. Si filius dei es Altavice esuriit. et non habuit nisi folia. sicut legitur Matthei xxi. de ficulnea: que non habuit nisi folia. cui christus maledixit Tertio vice esuriit et sitiuit scilicet in sua passione quando dixit Sitio. Tunc enim non habuit nisi acetum et sel ad comedendum et bibendum. Unde psalmus. Dederunt in escam meam fel. et in siti mea potauerunt me aceto.
S Quartum remedium est considerare fercula et potum damnatorum. Pro quo notandum quod gulosi habebunt triplicia fercula. Primum ferculum est fames. Unde psalmus. Famem patientur et canes Unde esaias ix. Unusquisque carnem fratris sui vorabit. scilicet pro nimia fame et do-

lore. **S**ecundum ferculum est eterna mors: Unde psalmus. Dors depascet eos. et hoc est valde miserabile. quia semper morientur et tamen nunquam finaliter mori possunt. Unde Apocalypsis ix. Dors fugiet ab eis. quod si mors corporalis (que est nisi separatio corporis et anime) sic hominem torquet. quod nec stare nec sedere nec loqui potest. Quid tunc mors eterna faciet in damnatis Unde Job xv. Consumat mors fortitudinem eius. Exemplum patet de debilitate per sententiam. que si sic debilitat fortissimos quanto magis illa mors amara reddet illa corpora debilia ad resistendum et ad se mouendum **T**ertium ferculum sunt carnes decocte et asse Unde Job xxiiij. Transibunt ab aquis niuium. Cum enim in frigore sunt: tunc congelantur ex nimio frigore lingua eorum. et sic comedent eam quasi carnes coctas. Cum autem in calore detinentur: tunc ex nimio calore assantur et cremantur lingua in ore ipsorum. et sic tunc ea comedunt quasi carnes assas Unde Apocalypsis xvi. Hanc dabunt linguas suas pro dolore. Quis autem erit potus damnatorum ostendit psalmus. dicens Ignis sulphuris spiritus etc. Quia sicut vinum penetrat membra et letificat cor hominis. sic potus infernalis totum hominem penetrat et cum ab intra et ab extra contristat **Q**uintum remedium est. quod reddituri sumus deo rationem de omnibus inutiliter et superflue expensis usque ad minutissimum quadratam Quia secundum veram iustitiam dei homo bibens haustum aque sine causa et necessitate: de hoc redditurus est rationem. Quod tunc dicitur sunt qui tot denarios: immo grossos et florenos gulose et ebriose expenderunt. qui quandoque a mane usque ad vesperam: immo quandoque noctem supaddunt. et sicut in taberna sedent. et se cum veno supflue replent. et sic se inebriant. de quibus omnibus districtam reddituri sunt rationem. Ergo quilibet christianus timens deum nunquam sine causa et necessitate et utilitate deberet bibere nisi haustum

E De peccato

¶ Semp in comedēdo z bibēdo debet q̄
rere sustentationem nature. **U**n̄ Aug⁹
de verbis dñi. Si quid māducas z bi/
bis ad refectōem z recuperatōem mem
brozū: tunc tu⁹ cib⁹ z pot⁹ laudāt deū.

¶ **S**extū remediū est cōsiderare
eternā cenā nobis in celo p̄paratā: vbi
habem⁹ fercula magna: fercula multa:
fercula dulcia. z fercula p̄ciosa. **P**rimo
fercula magna qz corp⁹ z aīa ibi pascat. si
cut hic i p̄nti tantum guttur: imo z ps
gutturis tm̄ abatur cum p̄nti cibo. **Q**z
cum abus ad ventrem venerit: amodo
non sapit. **I**tem si vnus tibi pro labore
totum mundum daret: satis esset quem
deus solo verbo creauit. quia dixit z fa
cta sunt. **Q**uid tunc cum tibi celum da
bit cum gaudijs suis: vbi apponet dili
gentiam suāz vt magnum gaudium tibi
faciat. **U**nde dixit discipul⁹ suis **U**a
do parare vobis locum. **S**ecundo ha
bebimus ibi multa fercula: quia tot q̄t
sunt sancti z angeli in celo: quoz nume
rus est nobis ignotus. **Q**uia sicut nec
stellas celi: nec guttas maris: sic nec nu
merum sanctorum aliquis nostz nume
rare poterit. **U**n̄ apoc. 7. **V**idi turbaz
magnum quam nemo dīnumerare po
terat. **E**t de quolibet sancto quilibz no
strum magnuz gaudiū habebit. qz nos
cimus z diligimus nos alterutrum. sic
q̄ nunq̄ mater in presenti sic dilexit fili
um suum vnigenitū. **E**t sic ex nimia cha
ritate fm̄ anselmum. **U**nusquisqz intā
tum gaudet de alterius gaudiō in quā
tū de suo pprio. **E**t ergo quicquid vn⁹
non habet in seipso: hoc habet in alio.
Unde Greg⁹. **E**x illi⁹ sancte z perfecte
charitatis merito fiet vnusquisqz habi
turus in alio: quod non habet in pprio
m̄rito: ergo quicquid aliū habet hoc to
tum erit ex sincera charitate. sicut q̄cqd
habet h̄ vnus membrū condiuidit euz
alijs. sic erit in celo inter sanctos. **I**tem
tantum gaudium habebit quis de vno
sancto: q̄ si mille annos dō seruisset: per

tantū spacū tēporis deo h̄o plene de h̄
satisfecisset. ergo si totus mūdus essz illi
us hoīs: tūc potius veller illo carere q̄
gaudio illo p̄uari qd̄ de vno solo sanc
to potest habere. **T**ertio habebim⁹ ibi
fercula dulcia: sic q̄ talis dulcedo ē hic
ignota. **U**n̄ ps̄. **Q**uā magna multitu
do dulcedinis tue dñe: quā abscondisti
timētibus te. **I**dem. **P**arasti in dulce
dine tua paup̄i deus. **A**poē. xix. **B**ea
ti q̄ ad cenā agni vocati sunt. **E**tia p̄z
in sanctis q̄ tanta sustinuerūt. **U**n̄ pau
lus vidit gaudia celi. z postea dixit **N**ō
sunt digne passiōes huius tēporis ad
futuram glām que zc̄. **S**i oēs tribula
tōes z oēm paup̄tatem q̄s sustineret: in
sup z omī die millesies moreret: adhuc
cōdignum nō fecisset. **U**nde Hiero. in
ep̄la. **N**ullus labor durus: nullum rē
pus longū videri debet quo gloria eter
nitatis acq̄ritur. **U**n̄ **C**hrisost. de recu
peratōe lapsi. **S**i q̄tidie oporteret nos
tormenta p̄ferre: si ip̄am gehennam par
uo t̄p̄tolerare p̄ eo vt ip̄m xp̄m videre
possem⁹ in gloria z sanctorū ei⁹ numero
sociari. nō erat dignū pati omē qd̄ triste
est. modo vt tāti boni tanteqz glorie p̄
ticipes haberemur. **¶** **Q**uarto habebū
mus ibi fercula p̄ciosa. quia de⁹ mer da
bit se nobis in p̄m̄ium. **E**t si creatura a
deo creata potest letificare hoīem (vt
ibi gratia: sicut aurū auarum. z honoz et
potestas z vestes p̄ciose sup̄bum. abus
p̄ciosus z vinum bonum gulosum. et
sic de alijs) quid tūc creator potest. **T**ā
ta sunt em̄ gaudia celi q̄ si celum aper
retur z minimū gaudiū alicuius p̄i san
cti videret: q̄uis remota a nob̄ sunt. ta
men totus mūdus hoc gaudiū sustine
re nō posset. **S**i aut̄ possibile esset q̄ sus
ferre posset: tūc nullū eoz essz adeo triste
quin ex hoc letificaret. immo si interim
in igne arderet vel in glacie staret. v̄l et
iam ip̄am mortem corporis sustineret. de
his om̄ibz nihil interim sentiret. **Q**uid
tūc erit cū nos illic viderimus z cū deo

et cum sanctis locis
Item dicitur et ita
bis Augustinus
in interio non videt
sione curi. Vnde an
septem milia annorum
et si ad illi oculi deo
de ceteris q̄tā effect
angeli vna op̄er
ter seruit. tamen lo
tur. **U**n̄ **D**icit p̄
p̄ videntiam p̄
Item de hoc videri
dicit ps̄. **Q**uoniam
tuos tanq̄ dies h̄
Ubi dicit q̄ nūc
gaudio cōsumpta
se anni h̄uicōses affine
in hac v̄lōc impletū
minis **U**nde ps̄. **S**ata
runt gloria tua. **Q**uia in
tribuitur sicut magis
sic q̄ dicitur cōsentit
tē plus d̄ dicitur. **E**x
se magis quod p̄cedit
nas v̄ni: cū h̄v̄t calid
non p̄cedit plus recip
v̄le paros quod p̄t cō
sam m̄iorum: cū h̄v̄t
nam d̄: cōsentit ita be
h̄v̄t sicut magis v̄t in
Sic d̄ d̄ sanctis magis.
as **P**eter vel **P**aulo vel
sancto **S**erulico. quid d̄
sa. id est magna merita. **E**
sumus quali parva v̄l
rins. **U**n̄ **A**ug⁹. libro 17
de. **I**tem d̄ d̄ c̄t̄m̄ d̄
storum. qui sine fine vide
dio amabit. sine fatigatō
Item eod̄s libro **Q**uod
uit diligenti se fide nō ca
tingitur. d̄ d̄ d̄ d̄ non co
d̄ d̄ d̄ d̄ d̄ d̄ d̄ d̄ d̄ d̄ d̄
test. estimari nō potest. **E**
gaudio celi. **L**ogitur q̄ in

et cum omnibus sanctis gaudebitur.
 Item deū videre est ita delectabile. q̄
 bñs Augustin⁹ dicit q̄ potius veller eē
 in inferno z deū videre: q̄ in celo z ei⁹ vi
 sione carere. Unde angeli iam quasi p
 septem milia annorum deum viderunt.
 et si ad itaū oculi deberēt priuari visione
 dei: nimis graue esset eis. Quāuis em̄
 angeli hīc mira operent z nobis frequē
 ter seruiāt. tamen semp deū cōtemplam̄
 tur. Vñ Barth. xviij. Angeli coz sem
 p vident faciem patris mei q̄ in celis est
 Item de hac visione z de dulcedine ei⁹
 dicit ps. Quomā mille anni aū oculos
 tuos tanq̄ dies hesternā que preterijt.
 Ubi dicit glo. q̄ nūq̄ aliqua dies tam
 gaudiose consumpta est in p̄senti q̄n mil
 le anni breuiorē estimentur in celo. Itē
 in hac visione implebitur desiderū ho
 minis. Unde ps. Satiabor cum appa
 ruerit gloria tua. Quia in celo qlibet sa
 tiabitur: siue sit magni meriti siue parui
 sic q̄ qlibet contentat̄ intantū q̄ nō po
 test plus desiderare. Exemplum de va
 se magno quod potest cōtinere viginti vz
 nas vini: cū habet eisdem plenum est z
 non potest plus recipere. Similiter de
 vase paruo quod p̄t cōtinere vnam so
 lam mēsuram: cū habet illam tunc ple
 num est z contentat̄ ita bene in vna mē
 sura sicut magnum vas in viginti vnīs
 Sic est de sanctis magnis. sicut de san
 cto Petro vel Paulo vel Dominico vel
 sancto Francisco. qui habent magna va
 sa. id est magna merita. Et de nob̄ qui
 sumus quasi parua vasa cum puīs me
 ritis. Vñ Aug⁹. libro. xxij. de ciuitate
 dei. Ipe deus erit finis desiderioruz no
 strorum. qui sine fine videbit̄: sine fasti
 dio amabit̄: sine fatigatōe laudabitur.
 Idem eodem libro. Quod deus p̄para
 uit diligentibz se fide nō capif. spe nō at
 tingitur. charitate non comprehenditur.
 desideria z vota trāsgreditur. acquiri po
 test. estimari nō potest. Exemplum de
 gaudijs celi. Legitur q̄ in ecclesia beati

Petri colonie cū esset quedam obsessa:
 cōtingit ad illam aliā obsessam supuenti
 re. Hox vna p̄tra aliā cepit insurgere.
 et clamoribz z cōtumelijs se afficere. de
 mon demoni dicebat Miser quid p̄sen
 tiendo lucifero sic de celo ruimus. Alter
 respōdit. quare fecisti. Cūq̄ illa adhuc
 quasi penitudinis verba p̄ferrent: alter
 subiūxit. Tace. ista p̄ma nimis est sera.
 Et idem demon interrogatus a circum
 stantibz. qd̄ facere veller vt sic ad celū re
 dire posset. Respōdit ei. Si esset colūna
 ferrea z rasijs z clauis acutissimis ar
 mata a terra vsq̄ ad celū erecta vsq̄ ad
 diem iudicij: si carnem haberē in qua sic
 pati possem: me p̄ illam trahere vellem
 nūc ascēdendo: nūc descendendo dum
 modo puenire possem ad gloriā dei. de
 qua p̄pter supbiam meam cecidi.

De Incuria.

Incuria detestanda est. quia
 est peccatum nociuū valde rā
 in corpe q̄ in aīa. Unde apo
 stolus. i. ad Thozin. vi. Qui
 fornicatur in corpus suū peccat. qz luxu
 ria primo maculat ipm̄ corpus. Omnia
 em̄ peccata maculant animam. sed illō
 corpus z animā. Unde etiam Innocē
 tius de vilitate cōditōis humane. Lu
 xuria nō solum maculat animam. sed fe
 dat p̄sonam. Vñ luxuriosus iam habz
 quodāmodo gehennā in seipō. scz fetō
 rem luxurie. z ignē concupiscētie. Ideo
 luxuriosus comparatur porco. qz plus
 delectatur in luto luxurie q̄ in floribz ca
 stitatis. O q̄ libēter deberemus corp⁹
 nostrū in puritate seruare. quia quanto
 purius nunc seruatur: tanto gloriosius
 in futura resurrectōe erit. Et quāto im
 purius: tanto plus tūc fetebit̄ si sic dece
 dit. Est enim luxuria peccatum fetens.
 non solum coram hominibus. sed etiaz
 coram angelis. Quia angeli sunt puri
 qui nos custodiūt. igitur nō modicum